

Så skapas en hållbar svensk grisuppfödning

- ✓ Verka för att alla EU:s medlemsstater lever upp till de gemensamma regler och lagar som beslutats.
- ✓ Verka för att alla EU:s medlemsstater gör upp handlingsplaner för att skapa hög djurhälsa.
- ✓ Verka för att alla EU:s medlemsstater säkerställer en minskad antibiotikaanvändning.
- ✓ Verka för ett gemensamt ansvar för problem med antibiotikaresistens från myndigheter och näring.
- ✓ Verka för att svenska grisuppfödare får behålla djurvälståndssättningen.
- ✓ Verka för att skapa förutsättningar för att alla grisar får den uppfödningen som en bibehållen knorr betyder.
- ✓ Verka för att långsiktighet inom svensk grisuppfödning skapas.

Korta fakta om svensk grisuppfödning

Svensk grisuppfödning vs övriga EU-länder

Sverige står endast för en mycket liten del, en procent, av grisproduktionen inom EU. Sedan EU-inträdet 1995 har Sverige tappat cirka 25 procent av grisproduktionen.

De svenska djurskyddsreglerna ställer sedan länge högre krav på grisuppfödningen än de gemensamma EU-reglerna, vilket medför högre produktionskostnader. Lagstiftningen är en naturlig förlängning av vår syn på djur och uppfödning i Sverige. Djuren ska må bra och födas upp med respekt för deras behov av naturligt beteende.

Om de övriga EU-länderna följer de gemensamt beslutade EU-direktiven, till exempel det så kallade Grisdirektivet¹⁾ från 2003, skulle konkurrensituationen för den svenska grisuppfödningen se annorlunda ut.

Statistiken ger klara besked om hur olika man arbetar med grisuppfödning i olika länder. För en hållbar svensk – och global – grisproduktion behövs förändring.

¹⁾ Council Directiv 2008/120 on the protection of pigs.

”I många EU-länder **ges 90 procent av antibiotikan** till större eller mindre grupper av djur. **I Sverige används bara drygt 10 procent** på det viset. Sverige ligger 20–30 år före många andra länder i arbetet att få ner antibiotikaanvändningen.”

Christina Greko, antibiotikaexpert, Statens veterinärmedicinska anstalt

Svensk antibiotikaanvändning lägst inom EU

Sverige har lång tradition av förebyggande hälsoarbete för djur. Genom sunda djurhållningssystem, förebyggande djurhälsovård och aktiv sjukdomsbekämpning har Sverige blivit av med många sjukdomar som fortfarande är vanliga i övriga Europa. Det ger friskare djur och bidrar till en låg förbrukning av antibiotika samt låg förekomst av antibiotikaresistens.

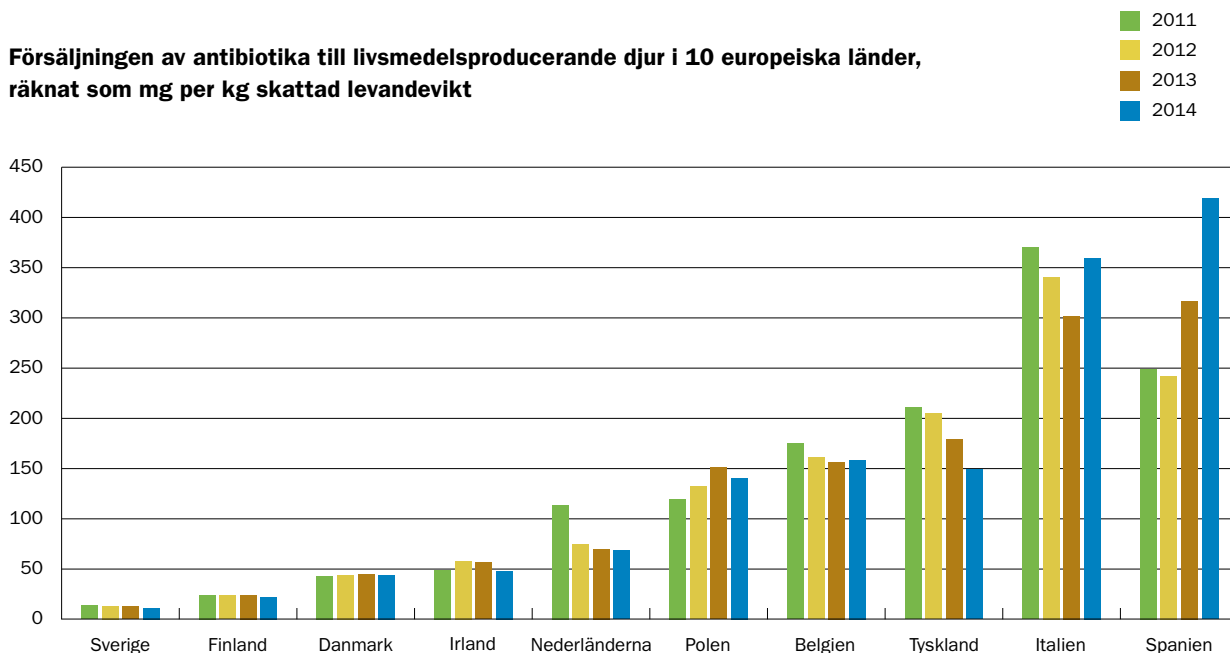
De länder som har lägst antibiotikaanvändning inom djuruppfödning i Europa är Sverige, Norge, Island och Finland. Inom EU ligger Sverige allra lägst.

I Sverige förbjöds användningen av tillväxtantibiotika i djurfoder redan 1986. Först 2006 infördes förbudet i hela EU.

Visste du att:

I Sverige ger vi bara antibiotika till sjuka djur. Inte förebyggande.

Försäljningen av antibiotika till livsmedelsproducerande djur i 10 europeiska länder, räknat som mg per kg skattad levandevikt

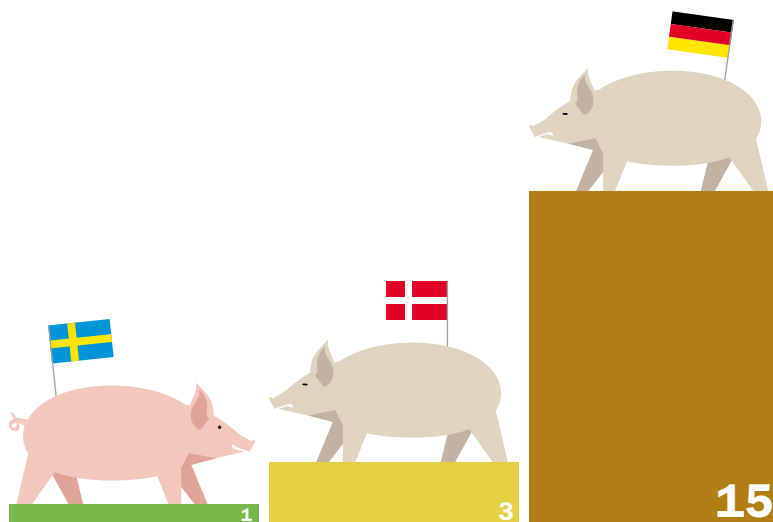
Källa: Europeiska läkemedelsmyndigheten 2014

Sverige har lägst antibiotikaanvändning i EU. Danmark har tre gånger högre, Tyskland 15 gånger högre och Italien 25 gånger högre användning av antibiotika än Sverige.

En hög användning av antibiotika kan leda till antibiotikaresistens. Problemet med antibiotikaresistenta bakterier ökar snabbt runt om i världen.

Uttrycket "One health" symboliserar att djurs och människors hälsa hänger ihop. Smittas den ene riskerar även den andre att smittas. Antibiotikaresistenta bakterier kan smitta mellan människor, mellan djur och mellan djur och människor.

En ökad antibiotikaresistens riskerar att skapa en situation där vi för vissa sjukdomar kan komma att stå utan verksamt antibiotika, såväl för människor som för djur.

Visste du att:

Tyskland och Danmark är de två största exportörerna av griskött till Sverige. Inget av dessa länder uppfyller i dagsläget de gemensamma EU-reglerna beträffande svanskupering och bestämmelser avseende sysselsättning för grisarna.

Svensk nolltolerans mot salmonella

Den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, EFSA, fann vid en undersökning 2011 salmonellasmitta på var tredje grsigård i EU. Hos svenska grisuppfödare hittades ingen salmonella. Den svenska nolltoleransen mot salmonella betyder regelbundna provtagningar på svenska gårdar. Om salmonella skulle påträffas får djuren inte skickas till slakt och gården måste saneras. Detta är unikt inom EU.

Så här olika ser villkoren för grisuppfödning ut i olika länder

	SVERIGE	DANMARK	TYSKLAND	FINLAND
Kupering av svansar	Förbjudet	Ca 90% kuperas	Ca 90% kuperas	Förbjudet
Bedövning vid kastrering	Lagkrav	Inga krav	Inga krav	Inga krav
Fixering av sugga	Förbjudet	Tillåtet cirka 150 dagar per år	Tillåtet cirka 150 dagar per år	Tillåtet cirka 150 dagar per år
Utrymme för sugga med smågrisar	6 m ²	4 m ² (EU)	4 m ² (EU)	4,5–6 m ² ⁴⁾
Förbud mot helspalt¹⁾	Ja	Ja ²⁾	Nej	Ja ⁵⁾
Krav på sysselsättning	Ja, samt krav på strö t ex halm	Ja ³⁾	Ja ³⁾	Ja ³⁾

¹⁾ Helspalt betyder att hela golvet består av "spalt", dvs springor i golvet, ungefär som galler. Spalt försvårar möjligheten till strö.

²⁾ Danmark har 1/3 fast golv i jämförelse med Sverige som har 2/3 fast golv.

³⁾ Kedjor och bollar används som sysselsättning istället för strö som vi har i Sverige.

⁴⁾ Den mindre ytan är ifall suggan är fixerad.

⁵⁾ Stall som användes 1 januari 2013 kan användas fram till 1 januari 2028, men om det sker grundliga renoveringar ska nya regler tillämpas.

”Svenska bönder har länge jobbat förebyggande med miljö och hygien eftersom man vet att ett friskt djur är ett lönsamt djur.”

**Margareta Åberg,
LRF Kött**

Svensk djurskyddslag ställer höga krav

Svenska grisproducenter arbetar med förebyggande hälsovård och de svenska grisarna föds upp enligt svenska djurskyddsregler som ställer högre krav på uppfödningssätt än vad andra länder inom EU gör.

Svenska grisar har större ytor än grisar i andra länder, de får behålla sin svansar, ha tillgång till strö och den svenska djurskyddslagen säger att suggorna ska få gå fritt och utöva sitt viktiga bobyggarbete i samband med grisning.

Knorr på svansen

En miljö med till exempel bristfällig sysselsättning och små ytor riskerar att leda till att grisarna får beteendestörningar och börjar bita varandra i svansen. I Sverige arbetar grisproducenterna förebyggande genom att redan från början investera i god djurmiljö.

I många EU-länder väljer man att lösa problemet genom att svanskupera grisarna. Ofta är även antibiotikaanvändningen hög i dessa länder. Det finns ett direkt samband mellan en hög antibiotikaanvändning, en svanskuperad gris och utveckling av resistent bakterier. Därför är de svenska grisarnas knorr på svansen så viktig.

» Svanskupering är förbjuden i Sverige. De allra flesta av EU:s 28 medlemsländer följer inte EU-reglerna mot rutinmässig svanskupering.

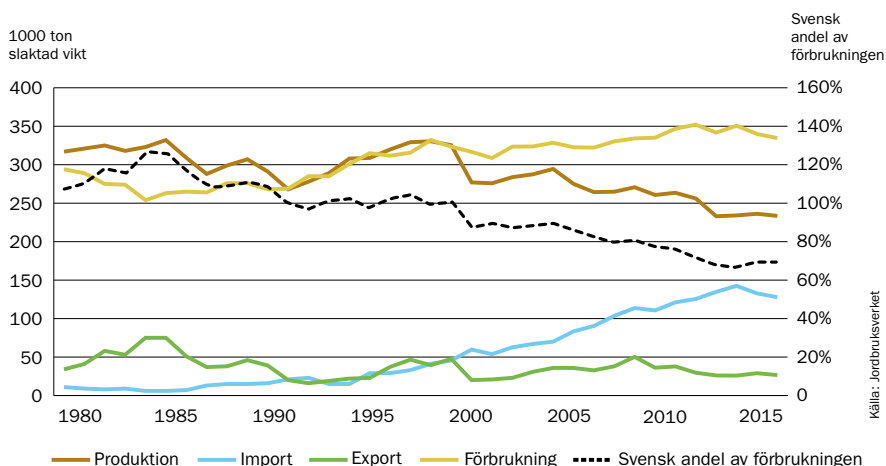
» Det finns ett direkt samband mellan en hög antibiotikaanvändning och en svanskuperad gris.

Svenskt griskött vs importerat griskött

Den svenska produktionen av griskött minskar – trots att konsumtionen av griskött ökar. Anledningen är att vi importerar allt mer billigt griskött från andra länder. Importen av griskött har fördubblats under de senaste tio åren och cirka 40 procent av det griskött vi äter i Sverige kommer från ett annat land. Tyskland följt av Danmark är de två största exportörerna av griskött till Sverige (2014). Trenden av ökad import vände våren 2014 (-9%), tack vare en växande stark efterfrågan på svenskt griskött.

Svensk marknadsbalans griskött, 1000 ton slaktkroppsekvivalenter

Titta efter märket "Kött från Sverige" i butiken.

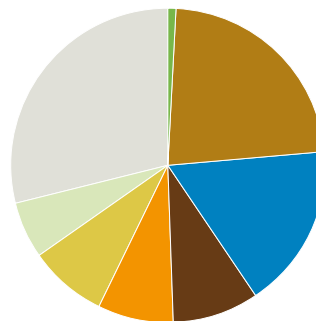
Ursprungsmärkningen **KÖTT FRÅN SVERIGE** visar att köttet i produkten kommer från djur som är födda, uppfödda, slaktade och förädlade i Sverige.

Trenden visar att allt fler svenska konsumenter söker råvaror som har ett tydligt ursprung och som representerar värden som man kan stå för och identifiera sig med. Undersökningar visar att sju av tio konsumenter letar efter svenskt kött i matbutiken.

Svensk grisuppfödning:

1 procent av den europeiska marknaden

Sverige står endast för en liten och krympande del, en procent, av grisköttsproduktionen inom EU. Antalet grisar inom svensk grisuppfödning har minskat med 20 procent mellan år 2000 och år 2014 (från 3,2 miljoner grisar till 2,6 miljoner). Även antalet gårdar med grisuppfödning har blivit färre under samma period – en minskning från 3500 till 1100 gårdar.

Källa: EU Kommissionen 2013

Sverige	1%
Tyskland	23%
Spanien	17%
Frankrike	9%
Polen	8%
Danmark	8%
Nederländerna	6%
Övriga EU-länder	29%

Det finns cirka 1 100 gris-företagare i Sverige och det slaktas varje år 2,6 miljoner grisar. Det är en liten siffra i europeiska mått mätt. I Danmark är motsvarande siffra 20 miljoner, i Tyskland 58 miljoner och i Frankrike 25 miljoner grisar.

I Sverige har vi en omfattande djurskyddslagstiftning och värnar om att djuren ska kunna utöva sitt naturliga beteende. När de övriga EU-länderna följer de gemensamt beslutade EU-direktiven kring grisuppfödning kommer konkurrenssituationen för den svenska grisuppfödningen att förbättras.

Statistiken ger klara besked om hur olika man arbetar med grisuppfödning i olika länder. För en hållbar svensk – och global – grisproduktion behövs förändring.

Källor: Gård & Djurhälsan, Svenskt kött, LRF, Jordbruksverket

Foto: Ester Sorri och Svenskt kött

Form/grafisk produktion: Karozz Form AB

Vill du veta mer om svensk grisuppfödning? Välkommen till www.lrf.se/kott

Lantbrukarnas Riksförbund, 105 33 Stockholm. Telefon 0771 - 573 573. www.lrf.se